

Recenzia

Vozárová, M., Šípošová, H. a kol. *Osobnosti botaniky na Slovensku: Biografický slovník osobností, ktoré sa podieľali na rozvoji klasickej a úžitkovej botaniky do roku 2009*. Bratislava: Veda, 2010. 615 s., obr. príl. ISBN 978-80224-1136-3. Cena na internete € 15,73.

Botanická obec sa konečne môže tešiť z dlho očakávanej publikácie venovanej histórii a vývoju botanického bádania na Slovensku približne od 16. storočia, až do súčasnosti (roku 2009). Stotridsaťsedemčlenný autorský kolektív, zložený z prispievateľov z Českej republiky, Poľska, Maďarska, Rakúska, Ukrajiny a Ruska, pod vedením RNDr. Marty Vozárovej a RNDr. Helyny Šípošovej, CSc. a pod záštitou Botanického ústavu Slovenskej akadémie vied a Slovenskej botanickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied, odviedol výbornú prácu. Ich dielo na viac ako 600 stranách, po prvý krát prináša v ucelenej forme informácie o osobnostiach (profesionáloch i amatéroch a nadšencoch), ktorí svojím bádáním prispeli k rozvoju botaniky a jej príbuzných vedných disciplín na Slovensku.

Viac ako desať rokov trvalo zhromažďovanie a overovanie údajov a fotografií a ich následné spracovanie a archivovanie. Výsledkom je prehľadný súbor údajov o živote a diele 630 osobností, ktoré sa zapísali do dejín botanického výskumu na Slovensku. Bok po boku s najvýznamnejšími vedcami a osobnosťami zvučných mien, ako napríklad Cyprián, Kmeť, Holuby, Brančík, Májovský či Magic sa tu nachádzajú lesníci, šľachtitelia, ochranári, učitelia, lekári a liečitelia, farmaceuti, kňazi, umelci-illustrátori a mnohí iní, ktorým učarovala bohyňa Flóra. Niektorí z nich sotvakedy opustili rodný kraj, iní prežili väčšinu života v zahraničí, ale všetci svojimi prácami prispeli k poznaniu flóry a vegetácie Slovenska.

Jednotlivé heslá sú spracované zrozumiteľne, lexikografickým štýlom a hoci úsporne, predsa obsahujú úplné informácie o živote, diele a činnosti jednotlivých osobností. Popri biografických údajoch je tu vyzdvihnutý ich prínos pre botaniku, ale nájdeme tu aj informácie o druhoch podľa nich pomenovaných, ako aj o pamätníkoch, bustách, medailách a iných skutočnostiach. Zoznam osobností dopĺňa zoznam inštitúcií a spoločností, ktoré najvýznamnejšie ovplyvnili rozvoj botaniky a príbuzných disciplín na Slovensku, fotografická príloha, register mien osobností a v závere farebná príloha s ukázkami botanických ilustrácií a zaujímavých herbárových položiek.

Táto vzácna lexikografická práca znamená veľký prínos pre botanickú vedu i biografistiku a viac než zaslúžene bola v roku 2011 ocenená Prémiou Jozefa Miloslava Hurbana udeľovanou Biografickým ústavom Matice slovenskej. Podľa slov Mgr. Kataríny Pekařovej, PhD. (Pekařová, K. 2011. Biografický slovník botanikov na Slovensku. Knižnica. 12 (10): 87), nové biografické dielo *Osobnosti botaniky na Slovensku* predstavuje hodnotný prameň nielen pre dejiny botanického poznávania Slovenska a odbornú obec botanikov, ale aj pre pracovníkov knižníc. A treba dodať, že aj pre študentov, lesníkov, šľachtiteľov, ochranárov, učiteľov, liečiteľov, farmaceutov, kňazov, botanických ilustrátorov a mnohých iných nadšencov, pokračujúcich v stopách svojich predchodcov.

Na záver sa viac než recenzia hodia slová samotných autoriek publikácie:

„... snahou editoriek aj autorov bolo čo najkompletnejšie zachytiť nielen tradované historické fakty, ale aj pohľad súčasníkov na botanickú minulosť, aby súčasná a aj budúca generácia poznala tých, ktorí sa menším či väčším vkladom zaslúžili o rozvoj botaniky a príbuzných disciplín.“

Či sa im to podarilo? Ja verím, že na sto percent!

IVONA KAUTMANOVÁ